No. 101. 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk NIEUWS-BLAD,

Zaturdag 28 April.

Frankrijk.

Parijs, den 25sten April.

Den voorlaatste ... van gisteren werkelijk het rapport der commissie over het ontwerp tot den aanleg van ijzeren spoorwegen uitgebragt geworden. Dit rapport stelt, zoo als reeds bekend was, de eenvoudige verwerping van het ministerieel ontwerp voor, zonder een ander plan in de plaats te stellen, doch met aanbeveling om den aanleg van dergelijke wegen aan bijzondere compagnieschappen op te dragen, waartoe den ministers de uitnoodiging gedaan wordt om spoedig nieuwe ontwerpen aan te bieden. De commissie had bij den arbeid haar onderzoek in vier hoofdpunten verdeeld. In de eerste plaats had zij een blik geworpen op den staat der wetenschap met betrekking tot den aanleg dier wegen, waaromtrent de commissie vermeende dat nog veel verbetering en vervolmaking noodig was; een tweede punt betrof het onderzoek of de spoorwegen niet veeleer door bijzondere kompagnieschappen dan door het gouvernement moesten uitgevoerd worden; een derde het onderzoek der bezwaren door den minister van openbare werken tegen de concessie der spoorwegen aan particulieren uitgebragt; een vierde punt, eindelijk, het onderzoek naar de middelen van uitvoering door de kompagnieschappen. Op al deze punten was het gevoelen der commissie in strijd met dat van het gouvernement geweest. De heer *Arago* betoogde voorts, dat de verbeelding ruim spel gevonden had in de resultaten die de spoorwegen moesten opleveren, zoo als ... ook geen ... hetwaar in het financieel gedeelte van het ontwerp, ... op 300 millioen geraamd, die men wilde vinden uit het reserve-fonds van de amortisatie-kas, maar er waren andere openbare werken, zoo als de gewone wegen en kanalen, waarvoor die gelden moesten strekken; en tot nieuwe belastingen had de commissie vermeend dat men de toevlugt niet mogt nemen. Aan het slot van zijn rapport sprak de heer *Arago* over den loop der beraadslaging in den boezem der commissie. De ministers hadden daarin verklaard, dat zij, in weerwil van het gevoelen der commissie, het ontwerp wilden doorzetten. Van de zijde der commissie had men in schikking willen treden, onder anderen gevraagd, of het niet gepast zou zijn, om aan eene reeds tot stand gekomene kompagnieschap den spoorweg naar de belgische grenzen over te laten. De president van den raad scheen niet ongenegen om zich tot de eene of andere wijziging van het ministerieel ontwerp te laten vinden, maar de minister van openbare werken stond er op, dat het ontwerp in zijn geheel aangenomen wierd. De heer *Molé* had de vraag te kennen gegeven, dat, door het verschil van gevoelen tusschen de commissie en het bestuur, het land nog een jaar van de voordeelen der spoorwegen beroofd bleef; de schuld daarvan, had hij gezegd zou op de leden der commissie nederkomen; maar van deze beschuldiging moest de commissie zich vrijpleiten, daar zij den aanleg der wegen door kompagnieschappen niet had in den weg gestaan. Men had, vermeende de heer *Arago*, het gouvernement de handen niet willen binden; intusschen, behalve de voormelde wijziging die de commissie aan de gouvernements-voordragt wilde geven, heeft dezelve, gelijk de heer *Arago* daarop volgen liet, het bestuur onder de oogen gebragt, dat het beter was de wegen en kanalen in een goeden staat te brengen, dan zich met nieuwe werken in te laten, die geweldige sommen zouden kosten en eerst na langen tijd voltooid zijn.

Nadat de heer *Arago* zijn rapport had uitgebragt, ontstond er eene discussie over den voorrang te geven, 't zij aan de discussie over de renten of aan die der spoorwegen; ten laatste werd bepaald dat het ontwerp der wegen onmiddellijk na de behandeling van de kwestie der rentereductie zou volgen.

Heden hebben de afgevaardigden de afgebroken discussie over het ontwerp betreffende de vrederegters hervat.

Een aantal leden heeft zich heden morgen reeds vroegtijdig laten inschrijven, om bij de discussie van de spoorwegen-wet het woord te voeren. De heeren *Jaubert*, *Murat de Bord*, *Falchiron*, *Gauneron*, *Gasparin*, *Blanc*, *Mounier*, *Colomb*, ... willen de conclusien der commissie bestrijden; de heeren ... *borde*, *Duvergier-de-Hauranne*, *de Golbéry*, *de Sade*, ..., graaf *Montepin*, *Coursault* en *Carl* dezelven verdedigen. Verscheidene redenaars, die tegen het gouvernements-ontwerp zijn, zijn echter ook tegen de conclusien der commissie.

— Het dagblad *le National* van den 23sten dezer is in beslag genomen voor een artikel, *het leger* getiteld, waarin eene onlangs genomene ordonnantie werd aangevallen. De redactie van het blad is aangeklaagd wegens hoon van een der leden van de koninklijke familie, wegens opruijing tot ongehoorzaamheid aan te wetten, en tot insubordinatie der troepen, door geene daadzaken gevolgd.

— De Parijsche bladen, zoowel als briefwisselingen uit Madrid, in de jongste dagen herhaaldelijk gesproken hebbende van voorstellen voor leening door den heer *Laffitte* aan het spaansch gouvernement gedaan, en die geruchten van de zijde der heeren *Laffitte* niet tegengesproken zijnde, hebben een aantal deelhebbers in zijn handelhuis, 't welk volgens de statuten geene finantiele operatien dan binnen zekeren bepaalden kring mag ondernemen, inlichtingen dienaangaande bij den heer *Laffitte* gevraagd; deze heeft te kennen gegeven, dat hem voorstellen waren gedaan, maar dat hij die bepaald van de hand gewezen had.

... dat hij zijne aan het spaansch bestuur gedane voorstellen ingetrokken heeft.

— De koning heeft heden den raad van bestuur van den spoorweg op den linker Seineoever van Parijs naar Versailles, ontvangen, welke hoogstdenzelven het plan van den weg aangeboden heeft.

— Het nieuwe geschrift van den heer *de Chateaubriand*, over het congres van Verona, den spaanschen oorlog en de spaansche kolonien, ziet heden het licht. De oplage was in een oogenblik bijna uitverkocht.

— Een nieuwe voor *Lodewijk XVII* zich uitgevende persoon, is te Lebourne, uit hoofde van oproerige kreeten, in verzekerde bewaring genomen.

— De berigten uit Spanje bepalen zich heden tot een rapport van den generaal *Iriarte*, aan den oorlogsminister den 15den April afgezonden, en in een buitengewoon supplement van de Madridsche courant van den 17den voorkomende, waarin hij een voordeel door hem op de karlisten behaald vermeldt. Behalve het verlies aan dooden en gekwetsten, hadden de karlisten 200 gevangenen verloren. Het verlies van *Iriarte* bestond in 2 gesneuvelden en 8 of 10 gekwetsten.

De baron *Billing*, vroeger fransch zaakgelastigde te Madrid, is bij een besluit van de koningin-regentes tot kommandeur der orde van *Karel III* benoemd.

— Op de beurs van heden werden in de binnenlandsche fondsen weinig zaken gedaan. Onder de speculanten scheen eenige onzekerheid te heerschen, daar men op nieuw tot de meening overhelt dat de ministers zullen weten te beletten, dat de versie door de kamers aangenomen wordt. De 5 pCt. hield zich dan ook staande, en de verkoopen à kontant waren minder dan de vorige dagen. In de vreemde fondsen ging weinig om. De notering was heden: 5 pCt. 107,50; 3 pCt. 80,65; Nap. ... 100,80; Sp. Ardoin 21; Portugal 22; Rom. L. 103¼.

Duitschland.

Frankfort, den 24sten April.

Aan de *Allgemeine Zeitung* wordt uit Berlijn van den 18den dezer geschreven: « De komst van H. M. de keizerin van Rusland alhier, is thans op den 19den Mei ... waarschijnlijk tot haren verjaardag (den 13den ...

harer familie en en in Potsdam vertoeven, en zich dan naar een der badplaatsen begeven; met zekerheid weet men nog niet naar welke. — De opperpresident van het groothertogdom Posen, de heer *von Flotwell*, is heden naar zijne residentie teruggekeerd, nadat hij verscheidene weken hier doorgebragt, en met de ministers veelvuldige bijeenkomsten gehad heeft, in welke men beraadslaagd heeft over het gedrag dat door het bewind in het groothertogdom jegens de wederspannige geestelijken moest gehouden worden. Daar men in Posen met eene evenmin verlichte bevolking als die in der Rijngewesten te doen heeft, zoo valt ook daar alleszins op eene verblinde oppositie te rekenen, die noch door het wapen des verstands, noch door het middel der drukpers te bestrijden is. Intusschen zal men ook hier den vredenlievende weg volgen en mag men hopen dat ook in deze streken het zaad der tweedragt vruchteloos zal zijn uitgestrooid. (?) — De fransche dagbladschrijver *Nougier*, die vroeger het ministeriele blad *la Paix* te Parijs heeft geschreven, heeft van onze regering verlof erlangd om in Aken een staatkundig blad in de fransche taal uit te geven. Hij poogt met dat oogmerk hier eene vereeniging van deelnemers tot stand te brengen; maar schijnt bij onze kapitalisten geen regten bijval te vinden; de heer *Nougier* bezit niet de minste kennis der duitsche taal noch van den duitschen volksaard en zeden, en desniettemin is hij vol van goed vertrouwen, dat hij voor ons land een dagblad zal oprigten, hetwelk aan alle deszelfs behoeften voldoen zal. Men moet in der daad, een franschman zijn om met aanmatigend vertrouwen zich in eene sfeer te begeven die hem tot dus verre niet alleen vreemd, maar zelfs ten eenemale onverschillig was."

— De Keurhessische Standen, die verleden jaar om derzelver ultra-liberale gevoelens door den Prins-Regent van Hessen ontbonden zijn, hebben den 20sten hunne eerste voorbereidende zitting gehouden en zijn daarin tot de keuze van een viertal kandidaten voor het voorzitterschap overgegaan; zijnde hunne keuze gevallen op den eersten burgemeester *Schomburg*, den hoogleeraar *Endemann*, den burgemeester *Wipperman* en den eersten procureur der regtbank *Schwarzenberg*, welke personen allen eene hevig liberale denkwijze zijn toegedaan. Het schijnt uit deze eerste stemming der Standen, en van elders, te blijken dat de keurhessische regering geenzins haar doel met de ontbinding der Standen en met de nieuwe verkiezingen bereikt heeft, gedaan er niet alleen een even groot maar zelfs nog een grooter aantal onafhankelijke liberalen zoowel in de steden als ten platten lande zijn gekozen geworden, zoodat men meende dat met deze vergadering nog veel minder iets tot stand zoude zijn te brengen dan met de vorige. Er werd echter verzekerd dat de Prinsregent van zijnen kant liever de standenvergadering op nieuw zoude ontbinden, dan eenige concessien aan dezelve te doen, in het minst met betrekking tot de questie der Rotenburgsche domeinen, waarin het personeel belang van den regent naauw betrokken is. — Bij een langeren duur van de bestaande tweespalt tusschen de regering en de standen wist men niet hoe het met de behandeling der ware belangen van het land gaan zoude.

— De voorzitter der Bondsvergadering graaf *Münch-Bellinghausen*, die reeds sedert eenige weken alhier uit Weenen verwacht werd, zal vooreerst de reis herwaarts nog niet aannemen. Naar men wil zou zulks in verband staan met de Luxemburgsche zaak, welke alvorens door den Bondsdag nader onderzocht, eerst te Weenen zou behandeld worden, waarmede men zich thans ijverig bezig hield.

— Het schijnt thans meer dan ooit den wil te zijn om den onvoltooiden bouw van den vermaarden keulschen dom, ten einde te brengen. De beroemde architect *Schinkel* is gelast om een ontwerp daartoe in gereed te maken.

Nederlanden.

Braga, den [illegible]sten April.

Men meldt uit Amsterdam, dat het verblijf van Z. M. aldaar, naar men zich vleide, tot aanstaande maandag zou voortduren.

Woensdag heeft Z. K. H. de Prins van Oranje, in cognito het een en ander merkwaardigs in de hoofdstad bezigtigd, en heeft bij die gelegenheid onder anderen het magazijn van den heer *Oppenheim* met een bezoek vereerd, terwijl Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden zich naar 's Rijks werf begeven heeft. HH. KK. HH. de jonge Prinsen hebben intusschen mede eenige merkwaardigheden wezen bezigtigen, waaronder de rijtuigfabrijk van den heer *Visscher*. — Het groot diner dat woensdag middag ten hove gehouden is, was van 52 couverts.

Woensdag middag ten 3½ ure is Z. K. H. de Erfprins van Amsterdam vertrokken om zijne reis naar Duitschland te aanvaarden, vergezeld van den generaal *Bagelaar* en den kapitein van den generalen staf, *de Normandie 's Jacob*. Z. K. H. begeeft zich over Kassel en Weimar naar Berlijn en vervolgens naar Weenen. Hoogstdeszelfs afwezigheid, zal waarschijnlijk drie of vier maanden duren.

Gisteren morgen ten half acht ure reeds heeft Z. K. H. de kroonprins met Prins *Alexander* den winkel van antiquiteiten van den heer [illegible] bezocht, alsmede het magazijn van porseleinen en rariteiten van *S. L. Gans*, en het oudheden-kabinet van *Josephus Jitta*. — Ten 11½ ure was op den Dam eene groote parade der te Amsterdam in garnizoen liggende kurassiers gehouden. Gisteren avond zou de Koninklijke familie den franschen schouwburg en heden avond waarschijnlijk den duitschen schouwburg bezoeken.

— De hanoversche legatieraad graaf *von Hardenberg*, belast met de functien van zaakgelastigde bij ons Hof, is te 's Gravenhage aangekomen, en in het *hôtel de Bellevue* afgestapt.

— Bij koninklijk besluit van den [illegible] dezer, zijn in de regtbank van koophandel te 's Hertogenbosch benoemd: tot voorzitter *J. de Wijs*; tot regters: *J. M. Diepen* en *F. Mühie*; tot regters plaatsvervangers: *B. van den Dries* en *J. T. Luijks*.

— Van Rotterdam schrijft men van eergisteren:

„Heden is alhier met goed gevolg van stapel geloopen het fregatschip *Hendrik Jan*, groot circa 750 tonnen, gebouwd voor rekening van den heer *L. P. de Bruijn*, op de werf van de weduwe *E. Visser*, en is daarna opgehaald de kiel voor een schip van gelijke grootte, genaamd *Mosambique*, [illegible] onder het boekhouderschap van de heeren *Hudig en Blokhuizen*, voor rekening van eenige ingezetenen dezer stad, welke zich met de heeren *A. van Hoboken en Zonen*, als commissarissen, vereenigd hebben, ook met het doel om het gezag van dit schip op te dragen aan *T. J. J. Bouman*, als eene hulde aan zijne bekwaamheid en bedaarden moed, bij de redding der passagiers en equipagie van het verbrande schip *de Nijverheid*; voorts de kiel voor een schip genaamd *de Beurs van Rotterdam*, groot circa 560 tonnen voor rekening van de heeren *C. W. van Dam* & Co., als ook de kiel voor een schip genaamd *Jacatra*, voor rekening van de heeren *M. P. Ketelaar* en *H. van Rijckevorsel*."

— Uit Raalte, in de provincie Overijssel, schrijft men dat, nadat eindelijk de lang verzochte vergunning der hooge regering verkregen was om viermalen 's jaars eene paardenmarkt te houden, de eerste dusdanige markt den [illegible] dezer aldaar had plaats gehad. In weerwil van het ongunstige weder, overtrof het aanzienlijk getal paarden, waaronder veel goede en schoone, ieders verwachting; de prijzen uitgeloofd aan hen die de [illegible] paarden ter markt bragten werden behaald door *Derk Hassevoort*, van Zwollerkerspel, met 19 en *E. Korterik*, van Raalte, met 10 [illegible]. De handel was bijzonder levendig geweest. Een en ander gaf hoop dat de paardenmarkten te Raalte even bloeijend en bezocht zouden worden als de veemarkten aldaar reeds waren. De eerstvolgende paardenmarkt, waarop insgelijks premien zouden worden toegekend, moest den 16den Mei aanstaande plaats hebben.

— Uit Dordrecht schrijft men van den [illegible]sten dezer dat het schip *Broedertrouw*, kapitein *J. H. Hasewinkel*, van Dordrecht naar Batavia bestemd, en bij Klundert ten anker liggende, den [illegible] dezer door den bliksem op verscheidene plaatsen in het want en masten zoodanig beschadigd was, dat hetzelve zich weder naar Hellevoetsluis heeft moeten laten slepen om zijne havarij te herstellen.

— Te Brugge liep den 21sten het gerucht, dat een amerikaansch driemastschip gestrand was op de zoogenoemde *Paardenmarkt*, eene zandbank tusschen Heijst en Blankenberg.

— In het jaar 1837 zijn in de haven van Hull ingeklaard 91 Nederlandsche schepen, houdende 3262 lasten, en hebbende te zamen 6533 tonnen aangevoerd. De ladingen bestonden meestal in lijnkoeken, beenderen, raapkoeken, schors en eenige [illegible] goederen.

— Bij de [illegible] een plan rond tot oprigting [illegible] op eene groote schaal ingerigt en de mededinger der bank van Engeland worden moet. Men zegt dat dit plan uit zeer gunstig oogpunt door hen wordt beschouwd. Het bij aandeelen te vestigen kapitaal wordt [illegible] 2 millioen ponden sterling te zullen bedragen.

— Volgens het *United Service Journal* bestond de Belgische zeemagt op het laatst van 1837 uit 67 oorlogsvaartuigen, waaronder 7 linieschepen van 60 tot 85 stukken; 7 fregatten van 36, 46 en 48 stukken, 5 korvetten van 20 tot 25 stukken; 6 brikken van 12 tot 18 stukken; 3 goeletten van [illegible] tot [illegible] stukken; 5 kotters, 33 kanonneerbooten of kustwakers en [illegible] sloepen.

— Uit New-York schrijft men dat de ingenieur van den waterstaat aldaar eene nieuwe soort van reddingboot had gebouwd voor den kapitein der Liverpoolsche paket *United States*, die volgens de getuigenis van ervaren zeelieden, alle tot dus verre bestaande

reddingmiddelen voor schipbreukelingen in volle zee moet in de schaduw stellen. Deze boot, die twee dekken heeft, is 28 voet lang en 5½ voet breed; binnen dezelve bevinden zich 14 pijpen, elk van 13 voet lengte, welke gelijk 52 kubiek voeten waterstoflucht bevatten; aan de kanten der boot zijn twintig sterke touwen vastgehecht, door middel waarvan ten minste honderd menschen zich kunnen redden. De proeven, die men met deze boot in de haven van New-York gemaakt heeft, hebben bewezen dat dezelve vier duizend pond ijzer kan bevatten, zonder te zinken.

— Volgens de jongste berigten uit Canton was de invoer van opium in China, welke vroeger als geneesmiddel geoorloofd, maar sedert 1799 strengelijk verboden was, thans geheel vrijgesteld, onder bepaling, dat daarvan wederom, gelijk te voren, een inkomend regt zal betaald worden, buiten en behalve eene uitkeering aan het kantoor van den hoppo; dat verder de handel in opium zal moeten geschieden door middel van de hongkooplieden, en eindelijk; dat gezegde handel zal moeten plaats hebben bij ruil tegen andere koopmanschappen, en iedere koop, welke tegen zilver in baren of vreemde munt zal gesloten zijn, zal gestraft worden met vernietiging van de opium, en confiscatie, ten behoeve van den aanwijzer, van het zilver dat daarvoor mogt betaald zijn.

De belgische vertegenwoordigers zijn eergisteren voltallig genoeg opgekomen om te kunnen beraadslagen. Met eenparigheid werd door de aanwezige leden de vroeger behandelde wet op de militaire pensioenen in haar geheel gestemd. — Gisteren zou de kamer zich met de regeling der regten op den invoer van den tabak bezig houden, [illegible] met die van het vreemde hout.

— Aan het gedeelte van den ijzeren spoorweg van Gent naar Ostende, dat vroeger verwaarloosd werd, wordt thans sedert de [illegible] daartegen opgegane klagten met kracht gearbeid. Meer dan 1800 werklieden zijn reeds op dat punt werkzaam, en hun getal zou nog vermeerderd worden.

— Te Brussel is een russische ingenieur aangekomen, die van zijn gouvernement in last heeft om het spoorwegenstelsel in Belgie te onderzoeken.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (26 April) waren genoteerd: Belg. 102; O. Met. 106¾; Sp. Ardoin 18⅞; Differed. 6; Nap. r. 93⅝; Rom. L. 101⅛; Certif. te Antw. 100; Bras. 77¼ [illegible] — Wissel op Amst. en Rott. ⅛ pCt. pap. ⅛ pCt. [illegible]

In de jongste Londensche berigten [illegible] dezer [illegible] [illegible] den dag Windsor zou verlaten om aldaar niet voor den 1sten Junij terug te keeren. — Prins *Lieven* werd tegen het einde der maand Mei, in het gevolg van den russischen grootvorst Troonsopvolger, te Londen verwacht. — Tot vertegenwoordigers van Pruissen, bij de krooning van koningin *Victoria*, was de prins *von Putbus* benoemd; en tot vertegenwoordiger van Rusland de graaf *Michael Woronzoff*. — De benoeming van den maarschalk *Soult*, in plaats van den graaf *Flahout*, en de nu in den *Moniteur* gedane aankondiging, dat de benoeming van dien maarschalk nog niet heeft plaats gehad, had de aandacht te Londen tot zich getrokken. Sommigen meenden dat de maarschalk op aandrang van de koningin van Engeland, maar tegen den wil van koning *Lodewijk Philips* tot vertegenwoordiger van zijn hof zou benoemd zijn; volgens anderen, zou niet de maarschalk, maar de hertog *van Orleans*, Frankrijk bij de krooning vertegenwoordigen.

— De vrijmetselaars te Limerick hebben den Ierschen volksleider *O'Connell*, uit hunne loge gezet, en daarvan aan al de loges van het koningrijk kennis gegeven.

— De 82jarige hertog *van Essex* is voornemens een huwelijk aan te gaan met eene voorname engelsche tooneelspeelster, miss *Stephens*, die 44 jaren oud is; de hertog had haar bij het huwelijkscontract een jaargeld van 5000 pond sterling aan renten na zijn dood toegezegd.

— Uit Portugal en uit Amerika had men te Londen geen staatkundig nieuws van eenig belang ontvangen, ten zij dat de republiek van Buenos-Ayres door het Sardinische hof erkend was geworden.

— Den [illegible] waren te Londen genoteerd: 3 pCt. geo. 93[illegible] Nederl. [illegible] 2½ pCt. 54⅛; dito 5 pCt. 100; Sp. Ard. 20[illegible]; Portug. [illegible] Bras. 76½. — Wissel op Amst. 1/m. 12-4. 2/m. 12-5 [illegible]

NEDERLAND EN DUITSCHLAND.

De Nederlandsche regering koestert geene vrijheiddoovende begrippen, maar is fier op de regten en vrijheden van een volk hetwelk zij geroepen is om bij hare vrijheid te bewaren en gelukkig te maken. Een treffend bewijs mogten wij daarvan dezer dagen ons geleverd zien. In een zijner jongste nummers (22. April jl.) heeft het *Journal de la Haye* het gevoelen geuit, dat Nederland onder vele opzigten niet wel deelgenoot kon wezen van den Duitschen Bond, want dat vele maatregelen, die genomen waren om de rust in Duitschland te bewaren, niet van toepassing konden gemaakt worden op een land als het onze, zonder ons te doen dalen van den rang welken wij in de meening der volken bekleeden door onze wijsheid en door ons begrip van ware staatkundige vrijheid. Gevoegelijk had dat dagblad er bij kunnen voegen, dat wij, van den trap der beschaving waarop Nederland staat, en bij het genot van ware staatkundige vrijheid, ook in onze eigene oogen ons vernederen zouden, met ons vrijelijk te onderwerpen aan bepalingen, die goed kunnen zijn voor nog onder voogdij staande volken, maar niet geschikt voor het sedert eeuwen vrije vaderland. Die taal van het semi-officiele dagblad hecht alzoo het zegel der regering, aan het bekampen van maatregelen en wetten, die indien zij algemeen werden toegepast, het verlies van beschaving, het verdooven der verlichting, den ondergang der vrijheid zouden ten gevolge hebben. Het lijdt dan geen twijfel, dat het er verre af is, dat de Nederlandsche regering eenige geneigdheid zoude gevoelen tot meerdere toenadering tot de *Duitsche* volken: dan in het belang van den handel; en dat zij zoude waken op eigen bodem, wat in Duitschland of toegestaan of doorgedreven wordt. Wij verlangen ook geene nadere aanraking met Duitschland dan die wij voor onzen handel hebben; in staatszaken winnen wij daar niets bij; als wij in 1830 deel hadden gemaakt van het Duitsch verbond, dat zou Nederland evenmin gebaat hebben, als het den Groothertog van Luxemburg gebaat heeft. De handelwijze onzer bondgenooten in 1830 strekke Nederland tot leering; ons volk vertrouwe op eigen kracht, en bij een meer opgewekt nationaal gevoel, zullen wij minder de speelbal van anderen worden. Wij trekken uit die taal van het *Journal de la Haye* het gevolg, dat eene tot hiertoe vrij welgeslaagde onderneming tot verkorting der volksregten en vrijheden, ondanks al hetgeen er in nieuwspapieren tot lof van het karakter des vorsten zelven gezegd zij, geen bijval vindt; en hoe toch zou de handeling van een minister, die de Natie in hare vertegenwoordigers klein acht, en naar zijne eigene inzigten dwingen wil, achting kunnen verdienen in de oogen eener regering, die gewend is het gevoel van ware vrijheid bij de Natie te ontwikkelen op [illegible] aan het hoofd van een volk te staan, hetwelk vooral in de laatste jaren, zulke doorslaande bewijzen van vrijheidsliefde gepaard aan eerbied voor de wet en besef van de noodzakelijkheid van orde, getoond heeft? In Duitschland ziet men hier eene beloofde staatsregeling achterwege gebleven sedert meer dan een vierde eeuw, onder het voorwendsel dat de Natie er nog niet wijs voor is; en toch ijverde Pruissen nog in 1819 bij den Duitschen bond op algemeene invoering van grondwetten; daar ziet men een geheelen terugkeer naar den gulden tijd der middeneeuwen, en toch is Beijeren met al dien godsdienst-praal niet beschaafder of zedelijker of verlichter dan het meer eenvoudig Nederland; ginds heerscht de Oostenrijksche monarch nog onbepaald; en de kleine Duitsche bondsstaten vreezen voor het voortdurend bestaan hunner vertegenwoordigende constitutien. In het noorden regelt de wil des Russischen autocraats eene ontluikende bevolking; in Hanover protesteert een koning tegen de staats-wet, waarbij hij als erfgenaam des troons erkend wordt; heft die staats-wet op, handelt naar eigen willekeur en behandelt de landzaten als of het kinderen waren; getuige het besluit van 5 April jl., en bij het vertrappen van alle regten; roemt men op eigen regtvaardigheid en afkeer van willekeur! Osnabruck weigert die handeling als wettig te erkennen; de koningin zendt eenen zilveren beker aan den schuttersdoelen te Osnabruck: zal Osnabruck, beleefdheidshalve, de in 's konings naam door den heer *von Schele* gepleegde daden van willekeur beamen! Of zijn alle Hanoveranen als de raadsheerlijke heer Lieois, die de opkomende zon huldigt, even als in den Franschen tijd? — Het *Journal de la Haye* heeft zich niet bepaald bij eene bloote afkeuring van sommige wetten of verordeningen in Duitschland, het heeft vooral zich beroepen op het Protocol des Duitschen bonds van 28 Junij 1832, rakende de verhouding der wetgevende kamers tot het bestuur, de vrijheid der drukpers, het hooger onderwijs, enz.; en het waarborgt ons dat trouwens geene verdere verwaarborging dan [illegible] van het huis van Oranje en van de Nederlandsche Natie behoefde, dat Nederland een toevlugtsoord voor ware vrijheid is, en was, en blijven zal, en dat de Regering en het volk steeds vereenigd zullen blijven, zoolang het hoofddoel volkswelzijn en beschaving zal zijn en de regelmaat maatschappelijke en staatkundige vrijheid, en godsdienstige verlichting.

Uiterste wil van den Generaal La Harpe.

(22, April.)

In een der meest geachte duitsche bladen komt een brief voor, uit Zwitserland geschreven, eene analyse inhoudende van den uitersten wil des voor eenige dagen in het kanton Waadt overleden generaal *de la Harpe*, die in der tijd de opvoeding van Keizer *Alexander* van Rusland bestuurd heeft en steeds bekend heeft, gestaan als een man van overdreven liberale gevoelens, die veel heeft toegebragt tot den tegenwoordigen staatkundigen toestand van het Waadtland, maar waarschijnlijk in de hoop van betere vruchten van zijnen arbeid te plukken. In dit testament, hetwelk de dagteekening van den 25. Julij 1837 draagt, en waarin de, hoogachting en eerbied van den generaal voor zijnen keizerlijken leerling op het duidelijkst, als op elken regel doorstralen, komt onder anderen het volgende voor, met betrekking tot de briefwisseling die hij met Keizer *Alexander* had gevoerd: » Daar mijne grondstellingen en mijne taal zich nooit naar de luimen van de magtigen der aarde plooiden, zoo begeer ik, dat wanneer eenige dier schriften mij mogten overleven, dat dit dan geschiede zonder [illegible] tot verandering. Ik bezweer daarom aan de uitvoerders van mijnen laatsten wil, om eerder alles te vernietigen dan in eene verbrokkeling derzelven te bewilligen, of de hand daartoe te leenen. Ik stel een bijzonder vertrouwen in hen, en geloof dat noch beloften noch bedreigingen hen zullen overhalen om dit [illegible] goed uit hunne handen te geven [illegible] dat hetzelve niet [illegible] in dit land [illegible] kunnen worden [illegible] het naar Engeland of naar Frankrijk over te zenden aan den graaf *de Lasteyrie*, of aan den heer *George Lafayette*; in Engeland aan lord *Brougham*, dien ik de eer wel niet heb persoonlijk te kennen, maar wiens onafhankelijk karakter en grondbeginselen mij het [illegible] inboezemen. Verre ben ik er van af, om de brieven [illegible] verzameling uit te maken, hooger te willen schatten dan hunne waarde is. Ik geloof slechts dat zij er veel toe zouden kunnen bijdragen om den monarch, aan wien zij gerigt waren, beter te leeren waarderen, en dat het slechts aan eene onafhankelijke nakomelingschap zal staan om hare waarde te bepalen.» — De briefschrijver voegt hierbij: » Wij gelooven dat de waardige afgestorvene het gewigt dezer papieren [illegible] voorondersteld, dat eenige europesche mogendheid derzelver gebruikmaking zouden en tot derzelver verandering middelen aanwenden zoude, die evenzeer beneden hare waardigheid zijn, als zij buiten de grenzen van het regt der volken zouden liggen. Bovendien zijn de schoone, menschlievende en christelijke gevoelens van den Keizer *Alexander*, even zeer als de liberale denkwijze des generaals *de la Harpe*, die hem dikwerf in de kamer van zijne middelen deed dwalen, te goed bekend, om den geest dier briefwisseling niet naauwkeurig te kunnen raden. Welk belang kon eenige europesche mogendheid er bij hebben, om deze wisseling van gedachten van twee afgestorvenen te vernietigen of te vervalschen? Wij gelooven dat de bedoelde papieren rustig en ongemoeid in de handen van de uitvoerders [illegible] en het verondersteld schandaal eener noodig geworden heimelijke overvoering derzelven naar Frankrijk, Engeland of Noord-Amerika, nooit zal plaats hebben.

Wij zijn tot de plaatsing uitgenoodigd van de volgende

P A R O D I E

op

LA CROIX DE COMMANDEUR,

geplaatst in de Arnhemsche Courant van 19. April ll. N°. 45.

Un Ministre éloigné de toute perfidie,
A défendu de conséquentes lois;
Les Députés fidèles à la patrie,
Font désaveu par le scrutin des voix.
Mais ne le croyez pas en butte à la disgrâce!
Le juste Roi, pour relever l'honneur,
L'a décoré, le maintenant en place,
L'honore de la Croix de Commandeur.

O!

Français moqueurs, orgueilleuse Angleterre,
Vos députés [illegible]
Feraient tomber [illegible] Ministère
Pour le fatal échec à votre sentiment.
O qu'ils viennent ici vos Ministres en disgrâce,
Ils vont triompher [illegible] et honneur,
[illegible] dans leurs places
[illegible] la Croix de Commandeur.

Et vous, Seigneur, [illegible] noble carrière
Où [illegible] dans vos discours
Continuez plein d'une ardeur si fière,
Restez juste et vous gagnez toujours.
Ne craignez pas l'envie ni la disgrâce,
[illegible]
[illegible] la Grande Croix remplace
Sur votre sein la Croix de Commandeur.

Wouw, le 25 Avril 1838.

J. F.

Graanmarkt te Amsterdam.

WOENSDAG 25. APRIL.

TARWE. — Prijshoudend, 126 pd. rood b. Koningsb. *f* 260; 128 pd. n. dito *f* 260; 124, 127 pd. n. Gron. *f* 200; [illegible] bij partij; 130 pd. o. Rig. *f* 245 bij partij.

ROGGE. — Mede tot vorige prijzen verkocht: 128 pd. [illegible] *f* 167, 116, 119; 120 pd. [illegible] 150, [illegible] 154; 119 pd. [illegible] Riga bij partij *f* [illegible]

GARST. — Zonder handel.

HAVER. — [illegible] n. fijne *f* 93.

BOEKWEIT. — Niets in omgegaan.

Z A A D E N, E N Z.

KOOLZAAD. — In een doen, Gron. [illegible] [illegible] Sept. en Oct. [illegible]

LIJNZAAD. — Zonder handel.

RAAPOLIE. — Was williger: per 6/w. *f* 40½; Vliegend *f* 39¼ à [illegible]; 1°. Mei *f* 39½, ¾; 1°. Sept. en Octob. *f* 40¼, 41; 1°. Nov. *f* 4[illegible]¾, ¼.

LIJNOLIE. — Per 6/w. *f* 31¼; Vliegend *f* 30¼, ½; 1°. Mei *f* 30¼.

Ter Amsterdamsche Beurs van gisteren (26 *April*) waren genoteerd: Ned. Werkl. Schuld 2½ pCt. [illegible]; dito 5 pCt. 101[illegible]; Kansb. *f* 25 [illegible]; Amort-Synd. 4½ pCt. [illegible]; dito 3½ [illegible]; Handelm. 184⅞, ¾; Oost. 5 pCt. 99[illegible]; Ardoin 85 [illegible]; Col. 19[illegible]; Brazil. 77[illegible]

Berigt aan Heeren Reizigers in het Algemeen.

Ten gevolge eener overeenkomst tusschen de Schippers der *Barges* van UTRECHT op VIANEN, VIANEN op GORINCHEM, en de Diligence-Onderneming van SLEEUWIJK op BREDA, vice versa, wordt aan het Reizend Publiek kennis gegeven, dat van af den 1. Mei 1838, men te *Utrecht* zich zal kunnen voorzien van een *Bewijs van Betaling* tot *Breda*, bij den Commissaris der *Barge*, TRIEKE, en te *Breda* tot *Utrecht*, in het Logement *de Zwaan*, bij den Heer LOOIJENS, in de Boschstraat, bij den Conducteur der Diligence, waaronder begrepen zijn alle Veergelden, tusschen die plaatsen gelegen, tegen de navolgende zeer billijke prijzen, als:

In de Roef der *Barges* plaats nemende *f* 2,20.
» het Ruim derzelven » » » 1,90.
Voor Militairen, mede in het Ruim » » » 1,35.

Zullende er zorg worden gedragen, dat die Reizigers, welke 2,20 Betalen, de keuze van plaatsen in de Diligence, wordt overgelaten.

SPRANGERS & COMP., WALTHEER,
OUWERKERK, VAN ROSSUM.

VOOR HET RIJK.

Domein-Syndicaat.

Administratie der Domeinen, Wegen, Vaarten, enz.

IN HET NOORD-RESSORT.

De AGENT van het Domein te *Klundert*, zal, ten overstaan van den Heer Burgemeester der Gemeente *Zwaluwe*, op den 9. Mei 1838, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van CORNELIS BROEREN, te *Lage Zwaluwe*, publiek

AANBESTEDEN:

1°. Eenige Reparatien en Vernieuwingen te doen, zoo aan den Wind-Water-Molen, als aan Sluizen, Heulen, Bruggen en Heinen, in de Dominiale Polders, onder de *Zwaluwe*;
2°. [illegible] 1839, [illegible] werken, liggende voor de Polders, onder de *Zwaluwen*;
en 3°. Het Repareren en Onderhouden van den geheelen Kei- en Straatweg, onder de *Lage Zwaluwe*, tot 1°. Mei 1839.

Alles nader omschreven in de Bestekken, zoo ten Kantore van den Agent in de *Klundert*, als ter Secretarien van de *Klundert* en op de *Hooge Zwaluwe* ter lezing liggende; terwijl inmiddels nadere onderrigtingen te bekomen zijn bij den Agent voornoemd, en bij de Opzieners [illegible] VOGEL, op de *Hooge Zwaluwe* en J. LUGTEN, te *Terheijden*, welke laatstgenoemde, op den 7. en 8. Mei 1838, de noodige aanwijzing in loco doen zal.

KLUNDERT, den 23. April 1838.

De Agent voornoemd,
L. H. RUSTERBORGH.

Te BREDA, bij BROESE EN COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.